

Zápis z porady obecních neprofesionálních knihoven,
konané v úterý **3. května 2010** v 16.00 hod. v Městské knihovně v **Židlochovici**

Účast: Porady se zúčastnili knihovníci a zástupci z obcí Blučina, Medlov, Nesvačilka, Přisnotice, Syrovice, Těšany, Žatčany, za střediskovou knihovnu pí Brůžičková, z Kuřimi Lenka Šeffero

Program porady:

- 1. Výsledky činnosti knihoven za rok 2009**
- 2. Zpráva o činnosti regionálního oddělení, revize, aktualizace, VF**
- 3. Webové stránky knihoven**
- 4. Výsledky dotačního řízení VISK 3 v roce 2010**
- 5. Clavius REKS**

1. Výsledky činnosti knihoven za rok 2009

- Koncem loňského roku jsme zkusili část knihoven požádat o zaslání statistického výkazu e-mailem, tento experiment dopadl nad očekávání dobře
- Stručné shrnutí loňských výsledků: síť knihoven v našem regionu tvoří 20 profesionalizovaných knihoven a 126 knihoven neprofesionalizovaných.
- Knihovní fond: v roce 2009 vykazují knihovny bývalého okresu Brno-venkov ve svých knihovních fondech 849 441 svazků (o 5540 méně než v roce 2008)
- Výpůjčky: celkem bylo realizováno 973 439 výpůjček (pokles o 21 912 oproti roku 2008)
- Knihovny navštívilo 21 499 čtenářů, z toho 6 333 dětí do 15 let. Oproti r. 2008 byl počet čtenářů nižší o 380

2. Činnost regionálního oddělení

Regionální oddělení spolupracuje s 124 neprofesionálními knihovnami (ze 126 fungujících neprofesionálních knihoven pouze dvě knihovny nemají zájem o spolupráci)

- **Výměnné fondy** – centrální nákup a distribuce do středisek. Každé středisko už dále distribuuje soubory knihovněm ve svém okolí.
K dispozici je celkem 40.213 svazků, v loňském roce bylo zakoupeno 4250 svazků. Výměnný fond v loňském roce využilo 105 knihoven – z VF bylo zapůjčeno 25.950 svazků (průměrně téměř 250 knih/knihovnu)
- **Metodické návštěvy**
(Metodická návštěva je skutečná fyzická návštěva metodika v knihovně. Pokud řešíme problémy ve vaší knihovně po telefonu nebo e-mailem tak se jedná o konzultaci)
Nejčastěji řešené problémy:
- Knihovny s klasicky vedenou evidencí – chyby ve vedení přírůstkového a úbytkového seznamu (Přírůstkový seznam musí obsahovat, přírůstkové číslo, autora, název, údaj o vydavateli a rok vydání, cenu a případně číslo dokladu (faktury). Číslo z přírůstkového seznamu musí být uvedeno v knize, na knižním lístku, případně na katalogizačním lístku. Úbytkový seznam musí obsahovat: číslo úbytku, autor a název, údaje o vydání. Při zapisování úbytků se zapomíná na to, že je potřeba do poznámky v přírůstkovém seznamu poznačit č. úbytku

- Knihovny s AKS Clavius: Metodické návštěvy se většinou týkají práce s Claviem, jak se co dělá, řešíme případné chyby. Nejčastější chybou při ukládání do Clavia je špatné zadávání signatury u naučné literatury – tím pádem se špatně zadá i tematická skupina.
- A dále: signatura je značka, pod kterou máte knihu uloženou na regále, tzn. ve vašem případě je u naučné literatury signaturou třídník MDT, který je na štítku na hřbetu knihy. Častou chybou je, že v signatuře buď vůbec není číslo uvedeno (je tam jenom N) nebo je tam opsaný třídník ze staženého záznamu - ale to nemusí odpovídat tomu, co máte na knížce!
- Při automatizovaném půjčování nezapomínat na nahrávání dat VF (Jinak kniha nejde půjčit) a při odvozu VF zase nezapomeňte data odečítat (kniha sice zůstává dále v katalogu jako odepsaná, ale již se nezobrazuje v on-line katalogu).
- Na každé metodické návštěvě také narazíme na statistický deník, ti kdo mají knihovnu plně automatizovanou, ho v podstatě vést nemusí Ostatní používají statistický deník., ten je opravdu velmi nepřehledný. **Lze používat nakopírovanou zjednodušenou tabulku** – na vyžádání pošlu e-mailem
- **Metodickou návštěvu si můžete sami vyžádat.**

- **Revize:**







Revize knihovního fondu se v knihovně provádí každých 5 let. Toto je stanoveno zákonem č. 257/2001 (knihovním zákonem). Revizi knihovního fondu je provádí zřizovatel obce, může ale využít pomoci regionálního oddělení.

- V roce 2009 bylo revidováno 20 knihoven + v 5 knihovnách byla provedena aktualizace.
- Bylo zahájeno „2. kolo“ revizí, při prvním kole bylo potřeba knihy v knihovnách přebalit a přeštítkovat. V druhém kole se jedná již jen o aktualizaci a revizi. Při této příležitosti doporučuji knihovníkům, aby si fond průběžně udržovali (obaly, štítky). Regionální oddělení se bude nyní věnovat více automatizaci knihoven, nebude již možná pomoc s údržbou fondu .
- **Za revizi je považována i nová evidence např. při vložení do AKS Clavius**
- **Zprostředkování nákupu** (= nákup knihovního fondu z prostředků obcí) – nakupuje se pro 59 obcí, v loňském roce cca 6000 svazků. Knihovny při nákupu získají slevu 25-30%, v nejhorším případě 10%
- knihovnám rozesíláme jednou měsíčně nabídky nákupu nových knih, ale i různé nabídky slev
Noví zájemci o nákup a zpracování se mohou kdykoliv přihlásit o zasílání nabídky nákupu nových knih do Kuřimi
- **Zpracování knihovního fondu:** pro 92 knihoven – cca 11.000 svazků (to je samozřejmě včetně nákupu), vlastní nákupy, dary. Zpracování znamená, oštítkování, obalení, knižní a katalogizační lístek (dle potřeby)
Je možné dohodnout, že váš vlastní nákup odvezeme ke zpracování do Kuřimi a zase přivezeme
- **Servis automatizovaného systému**
Knihovnám s automatizovaným systémem Clavius hradí regionální oddělení servis systému (práci technika, + dopravu zaplatí obec).

3. Webové stránky knihoven

Potřebnost prezentace knihovny – provozní doba, kontaktní údaje, informace o službách, oznámení o probíhajících akcích, upoutávky na nové knihy a především vystavení on-line katalogu

- **Stránka knihovny na obecních www. stránkách** – jen pokud má knihovník možnost upravovat (aktualizovat) stránky
- **„Hradecká“ šablona** – v současné době ji používá 47 neprofesionálních knihoven našeho regionu. Data jsou na „webu zdarma“ – není jistota uložení dat. V případě problémů s funkčností šablony není na koho se obrátit. Takle šablony jsou zdarma – ale již nejde získat (právě z důvodu nemožnosti garantovat funkčnost šablony a bezpečnost dat HK od této šablony ustupuje). Šablony jsou stále funkční, ale čím dál častěji se vyskytují obtíže, nejde uložit změna textu, nejde nahrát obrázek, přiložit soubor apod. Většina z uvedených 47 šablon v obecních knihovnách je pravidelně aktualizována, bohužel 3 zřízené šablony zůstávají i po letech prázdné.
- **„Nová hradecká šablona“** vypadá takto: www.testovacisablona.webk.cz . Umožňuje změnu barvy šablony (4 možnosti), měnit/nahrát vlastní logo, přidávat a odebírat záložky levého menu, je tu možnost tvoření anket.. Data jsou uložena na novém serveru Hradce Králové, který v loňském roce Hradec zakoupil k tomuto účelu s pomocí dotace VISK 3. Šablona je mírně zpoplatněná:

	Obyvatel		Roční poplatek
	Od	Do	
	1	500	0,- Kč
	501	1000	100,- Kč
	1001	1500	200,- Kč
	1501	2500	300,- Kč
	2501	3000	400,- Kč
	3001	-	600,- Kč

Poplatek je nutné zaplatit do 3 měsíců po registraci šablony, jinak je šablona odstraněna. V dalších letech je pak zaplacení poplatku připomínáno automaticky e-mailem. Profesionální knihovny mají jednotný poplatek 600,- Kč. Bližší informace, registrace na <http://webknihovny.cz/>

- **Šablona webnode**
 - Komerční stránky – po 3 měsících placené – cca 1000 ročně
 - Osobní stránky – lze využít pro prezentaci knihovny – jsou zdarma – vyzkoušejte. Registrace na www.webnode.cz
 - Spolupráce s MZK – Komerční stránky webnode, kromě registrace nemusíte nic dělat, MZK zajistí úpravu šablony do konečné podoby, vytvoří celé stránky včetně textů, obrázků apod. Knihovník bude mít možnost stránky doplňovat o aktuální informace. MZK v případě zájmu udělá školení (v MZK nebo ve střediskové knihovně – dle zájmu). Bohužel tyto stránky budou zřejmě zpoplatněné, V době

konání porady nebylo ještě dořešeno. Bližší informace Olga Prokopová
prokopova@mzk.cz

4. Výsledky dotačního řízení VISK 3 v roce 2010

„VISK = Veřejné informační služby knihoven“ je program Ministerstva kultury. Lze využít na financování automatizace knihovny, vytvoření informačního centra v knihovně. O dotaci VISK 3 v letošním roce žádalo 9 knihoven z našeho regionu. Dvě profesionální knihovny – Rosice a Kuřim a 7 neprofesionálních.

MěK Kuřim (pro regionální oddělení) - žádala poměrně vysokou dotaci na zahájení projektu REKS (SQL verzi Clavia, server a vkladací licence REKS pro 20 obecních knihoven).

Moravany – zakoupení počítače a licencí AKS Clavius

Syrovice a Štěpánovice – dokoupení zbývajících modulů AKS Clavius

Medlov - výpůjční protokol k systému REKS a čtečku čárových kódů

Radostice, Těšany a Železné – počítač, tiskárna, čtečka a výpůjční protokol k systému REKS

Všechny knihovny, které letos dotaci žádaly, uspěly. Většinou byly přidělené dotace více či méně nižší než požadavek, v plné výši získal dotaci jen Medlov (tady žádali jen na licenci a čtečku). Výsledky výběrového řízení VISK 3 najdete na <http://visk.nkp.cz/VISK3.htm>

5. Clavius REKS

= Clavius Regionální knihovnický systém. Jednotlivé knihovny se přes webové rozhraní připojí k centrálnímu katalogu své regionální knihovny, tzn. Kuřimi.

- V letošním roce jsme získali peníze z dotace na nákup SQL verze Clavius pro kuřimskou knihovnu.
- Nyní probíhá výběrové řízení na dodavatele serveru, na kterém bude tento regionální systém provozován. (Na tomto serveru budou vaše data o knížkách, případně čtenářích)
- Po zprovoznění serveru zakoupíme licence pro prvních 20 knihoven. Jedná se o tyto knihovny: Babice u Rosic, Borač, Brumov, Čebín, Česká, Čučice, Hradčany, Javůrek, Kupařovice, Malhostovice, Medlov, Moravské Knínice, Práce, Přísnovice, Radostice, Rozdrojovice, Slůvky, Šerkovice, Těšany, Vranov + v Železném zakoupí vkladací licenci sami
- Postupně budeme knihovníky uvedených knihoven seznamovat se systémem. Knihovníka zaškolíme, dále již bude data vkládat sám. Samozřejmě může počítat s metodickými návštěvami. U větších knihoven by bylo vhodné na uložení dat zaměstnat brigádníka (platila by obec). Předpokládáme, že obce samy budou mít zájem, aby to bylo brzy hotové, po vložení fondu do katalogu bude možné zprovoznit on-line katalog jednotlivým knihovnám.
- Většina knihoven zřejmě skončí automatizaci v této fázi, bude mít novou evidenci knih v počítači (data budou bezpečně uložena a zálohována na serveru v Kuřimi) Znamená to že fond bude přečíslovaný (staré přírůstkové seznamy již nebudou odpovídat skutečnosti). Ve všech knihách bude nalepený čárový kód. Knihovnickovi i čtenářům bude na internetu k dispozici on-line katalog, tj přístupný z jakéhokoliv počítače 24 hodin denně, s nesrovnatelně většími vyhledávacími možnostmi oproti klasickému lístkovému katalogu. Výpůjční protokol bude nadále sáčkový. Po 5 letech od vložení dat proběhne již automatizovaně revize fondu.

- Pokud bude chtít knihovna dokončit automatizaci, již z obecních prostředků si dokoupí čtečku čárových kódů a licenci umožňující půjčování. Pokud o tom někdo do budoucna uvažuje, je možné v příštím roce využít VISK 3 (pokud bude výzva)
- Počítáme do budoucna s připojením dalších knihoven. Aby knihovna mohla být v REKSu je potřeba: spolehlivé internetové připojení, počítač (lze i z dotace VISK), ochota přečíslovat fond a vkládat data do počítače.

Kontakt

Dotazy, vyžádání metodické návštěvy, proškolení v Claviu, revize, nákup a zpracování, zájemci do REKSu v příštím roce aj: sefferova@mkkurim.cz
nebo tel. 541 420 464

Zapsala Lenka Šefferová
V Kuřimi 8. června 2010